یہ جاڑا پائر

ٻه جاڙا ڀائر

شمس العلماءُ ميرزا قليچ بيگ

سنڌي ادبي بورڊ
ڄام شورو - حيدرآباد سنڌ

Digitized by M. H. Panhwar Institute of Sindh Studies, Jamshoro.
پاران ايم ايچ پنهور انسٽيٽيوٽ آف سنڌ اسٽڊيز، ڄامشورو.

پهريون ايڊيشن	سال ١٩٦٠ع	ڳاڻيٽو ٢٠٠٠
ٻيون ايڊيشن	سال ١٩٦٩ع	ڳاڻيٽو ٢٠٠٠
ٽيون ايڊيشن	سال ١٩٧٤ع	ڳاڻيٽو ٢٠٠٠
چوٿون ايڊيشن	سال ١٩٧٩ع	ڳاڻيٽو ٥٠٠٠
پنجون ايڊيشن	سال ١٩٩٣ع	ڳاڻيٽو ٥٠٠٠

قيمت: ٦-٠٠ رپيا
[Price Rs: 6-00]

ملڻ جو هنڌ:

سنڌي ادبي بورڊ بڪ اسٽال،
تلڪ چاڙهي حيدرآباد سنڌ.

BA JARRA BHAIR: (Twin Brothers: A Story for children in Sindhi)
Written by: Mirza Qalich Beg
Published by: Sindhi Adabi Board, P.O.Box No: 12
Jamshoro / Hyderabad Sindh, Pakistan
Ist Edition, 1960 and this 5th Edition 1993.

باب پهريون

ٻه جاڙا ڀائر

سونو پکي

ڪنهن ملڪ ۾ ٻه ڀائر رهندا هئا. منجهانئن هڪڙو سونارو هو، اهو تمام دولتمند هو، مگر پئسو چڱي ڪم ۾ نه آڻيندو هو. جو خراب طبعيت جو ماڻهو هو؛ ٻيو ڀاءُ تمام غريب ماڻهو هو، ليڪن چڱي طبعيت جو ۽ نيڪ نيت هو. اهو ڪجهہ ۽ ٻين وڻن جي سنهڙين ٽارين مان، ٻهاريون جوڙي وڪڻندو هو، ۽ پنهنجو گذران ڪندو هو.

انهيءَ کي ٻه پٽ هئا، جي ٻيئي جاڙا هئا. اهڙا هڪجهڙا هئا، جو هنن کي سڃاڻڻ مشڪل هو. اهي ڪڏهن ڪڏهن پنهنجي دولتمند چاچي جي گهر ٽڪر ڀور ڇڏائڻ لاءِ ويندا هئا، جو هو بکيا هوندا هئا.

هڪڙي ڏينهن اهو غريب جهنگ ۾ ٻهارين جي لاءِ ٽاريون ۽ گاهه گڏ ڪرڻ لاءِ ويو، ته هڪڙو سونو پکي پنهنجي ويجهو ڏٺائين. اهڙو سهڻو پکي هن عمر ۾ ڪونه ڏٺو هو. انهيءَ کي ڪجهه تائين ڏسي پوءِ هڪڙو ننڍو

ڀھڻ ڪٽي اڇلائي انھيءَ کي ھنيائين تہ وڃي ھن کي لڳو، پر اُن کي ايذاءُ ڪونہ ڏنائين. اُڏامندي اھو پکي ھڪڙو سونو ڪنبُ ڪيرائي ويو، جو ھن ڪٽي ورتو.

اھو سونو ڪنبُ، ھو پنھنجي ڀاءُ سوناري وٽ کڻي ويو، ۽ چيائينس تہ "ادا، سونو ڪنبُ وٺ، ۽ انھيءَ جا مون کي پئسا ڏي." ھن اھو چتائي ڏٺو تہ برابر اھو نج سون ھو، ۽ انھيءَ جو جيڪو واجبي ملھہ ھو، سو ڀاءُ کي ڏنائين.

ٻئي ڏينھن انھيءَ ساڳئي غريب ڀاءُ جھنگ ۾ تاريون پٽي ويون تہ ھڪڙي وڻ تان اھو ساڳيو سونو پکي اڏامي نڪتو. چتائي ڏسڻ سان ھن انھيءَ وڻ ۾ ھڪڙو آکيرو ڏٺو، جنھن ۾ ھڪڙو سونو آنو پيو ھو. ھو اھو آنو کڻي گھر آيو ۽ شام جو اھو بہ کڻي پنھنجي ڀاءُ کي ڏيکاريائين، جنھن مٿِ مُھرن جي ڏنيس، ۽ ايترو بہ چيائينس تہ "خود اھو پکي ھٿ اچيئي تہ اھو بہ مون کي آڻي ڏي."

ڪن ڏينھن کان پوءِ، انھيءَ غريب ماڻھوءَ جھنگ ۾ اھو سونو پکي ھڪڙي ٽاريءَ تي ويٺل ڏٺو. ھن ھڪڙو وڏو ڀھڻ کڻي ھنيس تہ ھو ڪِري پيو. ھو اھو کڻي ڀاءُ وٽ آيو، جنھن ٿيلھي مُھرن جي ڏنيس. ڏاڍي خوشيءَ مان ھو پنھنجي گھر ويو، جو ڄاتائين تہ ھاڻ آئون گھڻوئي ڪي خريد ڪري سگھندس ۽ سکيو پيو گذاريندس.

سونارو ڏاڍو پڪو ماڻھو ھو. تنھن سھي ڪيو تہ ھي ڪو رواجي پکي. نہ آھي، پر گھڻي قيمت وارو آھي! ھن کي خبر ھئي تہ جيڪو ماڻھو انھيءَ پکيءَ جي دل ۾ جيرو کائيندو ، سو ڏھاڙي صبح جو اٿڻ سان، پنھنجي وھاڻي جي ھيٺان ٻہ سونيون مُھرون لھندو.

تنھنڪري ھن پنھنجي زال کي سڏي چيو تہ ”ھي پکي وڃي پچائي اچ، پر سنڀال ڪجئين تہ ھن مان ڪو ذرو بہ نڪري نہ وڃي، جڏھن پچي تيار ٿئي، تڏھن مون کي آڻي ڏج تہ آئون اڪيلو اھو کان، ۽ انھيءَ مھل ٻئي ڪنھن ماڻھوءَ کي اچڻ متان ڏين.“ زالس اھو پکي کڻي باھہ تي پچائڻ ويئي.

اھڙو اتفاق ٿيو، جو جڏھن زال باھہ تي اُھو پکي ويٺي پچايو تہ اوچتو ڪنھن ضروري ڪم لاءِ اٿي ويئي، تہ ٻيئيانسي ھُن ڀھاري ناھڻ واري جا ٻيئي جاڙا پٽ اتي آيا. پکي پچندو ڏسي شِيخ کي اٿلائڻ لڳا تہ سڙي نہ وڃي. اوچتو منجھانس ٻہ ذرا ڪِري ڪيريءَ تي پيا، اھو ھو کڻي کائي ويا، جو ھو بکيا ھئا.

سگھوئي پوءِ زال بہ بورچيخاني ۾ آئي. ھن انھن ڇوڪرن کي ڪي کائيندو ڏٺو. پڇيائين تہ ”ڇا ٿا کائو؟“ ھنن چيو تہ ”انھيءَ پکيءَ مان ٻہ ذرا ڪِري پيا، سي اسان

ڪٿي ڪاڏا.“ زال ڏاڍي ڏني، جو ڄاڻائين ته اهي دل ۾ ڄيرو هوندا، جن بابت مڙسس تاڪيد ڪيو هو، ۽ هاڻ اهو ڏاڍو ڪاوڙيو. تنهنڪري هن هينئن ڪيو، جو هڪڙو ننڍو ڪڪڙ جو چوزو ڪهي، ان جي دل ۾ ڄيرو ڪڍي پچائي، انهيءَ پڪيءَ ۾ وجهي مڙس وٽ ڪٽي آئي. مڙسس اهو سارو کائي ويو ۽ ذرو به نه ڇڏيائين. پر ٻئي ڏينهن صبح جو جڏهن وهاڻي جي هينان هٿ گهمايائين ته جن ٻن سونين مُهرن ملڻ جي اميد هيس، سي نه ڏٺائين.

هنن ٻن ڇوڪرن کي ته پنهنجي ڀاڳ جي خبر ڪانه هئي، تنهنڪري هنن صبح جو اٿڻ کان پوءِ وهاڻي جي ڇڪاس ڪانه ورتي. پر جڏهن رلي ڪنيائون، تڏهن ٻه مُهرون زمين تي ڇڻڪاٽ ڪري ڪِري پيون. اهي هو ڪٺي پيءُ ڏي ڀڳا، جو اهي ڏسي حيران ٿيو.

ٻئي ڏينهن صبح جو به ٻه پيون مُهرون لڌيون، ۽ انهيءَ کان پوءِ به روز بروز هنن کي ٻه مُهرون پئي مليون. نيٺ اهو ٻهاري جوڙڻ وارو پنهنجي ڀاءُ وٽ ويو، ۽ انهيءَ کي اها ڳالهه ڪري ٻڌايائين. تنهن کي هڪدم پڪ ٿي ته هن سوني پکيءَ جي دل ۾ ڄيرو انهن ٻن ڇوڪرن کاڌو آهي.

انهيءَ ڪري هو ڏاڍو ڪاوڙيو. هو ظالم ۽ سنگدل ماڻهو هو، تنهن انهن کي سيکت ڏيڻ جو ارادو ڪيو. هنن جي

پيءُ کي چيائين ته ”تنهنجي پٽن جو ڪنهن ڏائڻ سان واسطو آهي، تنهنڪري انهن نياڻن کي تون گهران ڪڏي ڇڏ ۽ انهن مُهرن کي متان هٿ لائين، نه ته ڪا مصيبت متان پوندءِ.“

پيءُ کي پٽن کان ڌار ٿيڻ ڏاڍو ڏکيو لڳو، پر ڏائڻ جي حرڪت کان ڊنو. تنهن پنهنجن جاڙن پٽن کي جهنگ جي وچ ۾ ڇڏي ڏنو. هن جي وئي کان پوءِ ڇوڪرا اڪيلائيءَ ۾ ڊنا، ۽ گهر موٽڻ جي ڪوشش ڪيائون، پر مورڳو ويا پري پوندا. نيٺ هڪڙو شڪار ڪندڙ ماڻهو ملين، تنهن پڇين ته ”اوهين ڪير آهيو، ۽ هھڙي گهاٽي جهنگ ۾ اڪيلا ڇا ٿا ڪريو؟“

هنن ورندي ڏني ته ”اسين فلاڻي غريب ڀھارين جوڙيندڙ جا پٽ آهيون، پر هن اسان کي پاڻ وٽ نه رکيو، جو ڏھاڙي صبح جو اسان جي وهاڻن جي هيٺان ٻه مهرون لينديون آهن. هن کي ڊپ ٿيو ته اسان جي ڪن ڏائڻ يا جنن ڀوتن سان واسطو آهي.“

شڪاريءَ چيو ته ”انھيءَ ۾ ڇا ٿيو؟ جي اهي پئسا سجائي ڪم ۾ اچن ته پوءِ ڪھڙي حرڪت آهي؟ فڪر ناهي، اوهين مون سان گهر هلو. آئون اوهان جو پيءُ ٿيندس، ۽ اوهين منهنجا پٽ ٿجو.“ شڪاريءَ کي اڳيئي اولاد ڪونه

هو. تنهن جي سگهوئي هنن ٻارن سان محبت ٿي ويئي، ۽ هنن کي پنهنجو اولاد سمجهڻ لڳو.

باب ٻيون

ڇوڪرا دنيا جي ڪم ڪار کي لڳن ٿا

شڪاري رحمدل ماڻهو هو، ۽ هنن ڇوڪرن جي ڏاڍي سنڀال ڪيائين. هنن کي شڪار ڪرڻ ۽ بندوقون هڻڻ سيکاريائين ۽ جيڪي مهرون هنن جي وهاڻن هيٺان پيون ليندڀون هيون، سي گڏ ڪندو رکندو ويو تہ هنن کي ڪم اچن.

جڏهن هو وڏا ٿيا، تڏهن هڪڙي ڏينهن هنن کي جهنگ ۾ وٺي ويو، ۽ چوڻ لڳو تہ "هنن پکين کي بندوقون هڻو ۽ نشان ڇِنيو!" هنن بندوقون هنيون تہ ٻيئي پکي ڪري پيا. وري ٻيا پکي ڏيکاريائين تہ هنن اهي بہ ماريا. پوءِ چيائين تہ "هاڻ اوهين هوشيار شڪاري ٿيا آهيو. هاڻ ڀلي وڃي پنهنجي منهن شڪار ڪريو." انهيءَ ڪان پوءِ هو پنهنجي منهن شڪار ڪندا رهيا.

هڪڙي ڏينهن هنن ٻاڻ ۾ ڪو ٻُور پچائي، ماني کائڻ مهل وڏي شڪاريءَ کي چيو تہ "بابا، اسان کي هڪڙو

سوال ڪرڻو آهي، تنهن جو جيسين جواب نہ ڏيندين، تيسين اسين ماني نہ کائينداسين." هن چيو تہ "ابا پڇو، جي پڌائڻ جهڙو هوندو تہ پڌائيندس." تڏهن هنن چيو تہ "اسان جي مرضي آهي تہ اسين وڃي پنهنجي منهن ڪم ڪار کي لڳون.

شڪاريءَ چين تہ "انهيءَ ڪري آئون ڏاڍو خوش ٿيندس. اوهين ڀلي وڃي ڪنهن ڪم ڪار کي لڳو، ۽ محنت ڪري گذران ڪريو ۽ سکيا ساوا ٿيو." تنهن کان پوءِ هنن ماني کاڌي، ۽ ڏاڍا خوش ڏسڻ ۾ آيا. جيڪي سندن مهرون گڏ ٿيون هيون، سي بہ، ڏنائين، ۽ موڪلائيءَ مهل هڪڙو چمڪندڙ ڦر سان چاڪون بہ ڏنائين.

هنن کي چيائين تہ "جي ڪنهن وقت جهنگ ۾ هڪبئي کان ڌار ٿيو تہ هي چاڪون ڪنهن وڻ ۾ هڻجو. پر اهڙيءَ طرح جو ڦر جا ٻيئي پاسا انهن طرفن ڏي ٿين، جن طرفن ڏي اوهين ٻيئي ويا هجو. پوءِ جي اوهان کي هڪٻئي جي حال معلوم ڪرڻ جي مرضي ٿئي تہ اچي انهيءَ چاڪونءَ کي ڏسجو. جي اوهان مان ڪو مـــري پوندو تہ ڦر جو اهو پاسو ڪٽجي ڪارو ٿي پوندو، پر جي اهو جيئرو هوندو تہ اهو پاسو چمڪندڙ رهندو."

پوءِ هو شڪاريءَ کان موڪلائي نڪتا، ۽ هڪڙي وڏي

ٻيلي ۾ ايا. سڄو ڏينهن انهيءَ ۾ پنڌ ڪيائون، آخر رات جو اتي منزل ڪيائون، ۽ جيڪا ماني ساڻ کنئي هئائون، سا کاڌائون.

ٻئي ڏينهن بہ هو ٻيلي جي ٻي ڪنڌيءَ تائين نہ پهچي سگهيا. بک لڳين ۽ وڌيڪ ماني ساڻ ڪانہ هين، تنهنڪري ڀانئيائون تہ ڪو پکي شڪار ڪري پچائي کائون. اوچتو هڪڙي مادي سهي اچي سندن اڳيان لنگهي. هڪڙي ڀاءُ هن کي مارڻ جي لاءِ بندوق سنئين ڪئي تہ سهيءَ چيس:

بيت

"ڇڏيو مون نماڻيءَ کي تان ٻئي جيان،
ٻچا پنهنجا آڻي اوهان کي ڏيان."

تنهن تي سهي هڪڙي گهاٽي ٻوڙي ۾ گهڙي ويئي ۽ ٻہ ننڍڙا سها وٺي آئي. اهي اهڙا سهڻا ۽ مزي جهڙا هئا، ۽ هيڏي هوڏي خوشيءَ مان ڀُئي ٽپيا. جو هنن ٻن ڀائرن جي دل نہ چيو، تہ انهن کي ڪهي کائين. تنهنڪري اهو هنڌ ڇڏي اڳيرو هليا.

سگهوئي هڪڙي لومڙي اڳيان اچي لنگهين، ۽ انهيءَ کي بندوق هڻڻ تي هئا تہ انهيءَ بہ چين:

بيت

”چڏيو مون نماڻيءَ کي تان پئي جيان،
ٻچا پنهنجا آڻي اوهان کي ڏيان.“

هن ٻه وچي پنهنجا ٻه ٻچا آندا، جن کي پڻ هنن جي دل نه چيو ته ڪهن، سهن جي ٻچن سان هنن کي ٻه گڏي چڏيائون.

اچا اڳيرو هليا ته وري هڪڙو بگهڙ ملين، ۽ پوءِ رڇ ملين ۽ نيٺ هڪڙو شينهن ملين. هرهڪ جانور هنن ٻن ڀائرن کي ٻه - ٻه ٻچا ڏيندو ويو، ۽ پنهنجو ساهه بچائيندو ويو. هنن وٽ ٻه سها، ٻه لومڙيون، ٻه بگهڙ، ٻه رڇ ۽ ٻه شينهن ٿيا.

پر هنن کي کاڌو نه مليو هو، تنهنڪري ڏاڍي بک لڳين. لومڙين کي چيائون ته ”توهين چالاڪ آهيو، اسان لاءِ کاڌي جي شيءِ ڪٿي اچو“ هنن چيو ته ”هتان ٿوري پنڌ تي هڪڙو ڳوٺ آهي، جتان اسان جي ماءُ گهٽائي ڪڪڙ ۽ بدڪون ڪٿي ايندي آهي. اسين توهان کي اهو ڳوٺ هلي ڏيکاريندئونسين.“

هو ٻنهي ڀائرن کي انهيءَ ڳوٺ ۾ وٺي ويون، ۽ هنن اتي کائڻ لاءِ ڪي ورتو، ۽ پنهنجن جانورن لاءِ به کاڌو ورتائون. جڏهن سڀني کائي ڍؤ ڪيو، تڏهن وري اڳتي پنڌ پيا. لومڙيون انهيءَ ملڪ جون واقف هيون، جو ماءُ سان گڏ

ڳهمڻ وينديون ۽ ڪڪڙيون چورائينديون هيون، ته هنن کي رستو ڏيکاريو.

انهيءَ طرح هنن شڪاري چوڪرن کي ڏينهن تائين بند پئي ڪيو. ڪوبہ اهڙو ڏندو نہ لڳن، جو ڪري پاڻ ۾ گڏ گذارين. نيٺ منجهانئن هڪڙي چيو تہ ”بهتر آهي تہ ڏار ٽيون ۽ هرڪو پنهنجي منهن وڃي متو هٽي.“ تنهن تي هنن جانور ورهايا، ۽ هرهڪ کي هڪ سهو، هڪ لومڙي، هڪ بگهڙ، هڪ رڇ، ۽ هڪ شينهن مليو. هنن پاڻ ۾ انجام ڪيو تہ هڪٻئي کي پيا ياد ڪندا. پوءِ چاڪون هڪڙي وڻ ۾ ڪٽي هنيائون، جنهن جي ڦر جو هڪڙو پاسو اپرندي ٽيو، ۽ ٻيو اُلهندي. پوءِ هڪٻئي کان موڪلائي جانور وٺي هليا ويا.

باب ٽيون

هڪڙي اڙدها سان لڙائي

سگهوئي هڪڙو ڀاءُ پنهنجن جانورن سوڌو هڪڙي وڏي شهر ۾ آيو، جتي ڏسي تہ درن ۽ درين تي ڪارا پردا ٽنگيا پيا آهن، جا ڏک ۽ ماتم جي نشاني هئي. هو هڪڙي مسافرخاني ۾ وڃي ٽڪيو، ۽ طنبيلي ۾ جانور بيهاريائين.

طنبيلي جي پٺ ۾ هڪڙو ٽُنگ هو. تنهن مان سهو لنگهي ويو، ۽ وچي هڪڙي مُوري چورائي آيو ۽ ويهي ڪائڻ لڳو.

لومڙي به انهيءَ ٽنگ مان لنگهي ويئي، ۽ پهرين هڪڙي ڪڪڙ چورائي آئي. اها ڪائي، ڏؤ ڪري، وري وچي هڪڙو ڪڪڙ جو ٻچو ڪٺي آئي. ٻگهڙ، رڇ ۽ شينهن انهيءَ ٽنگ مان لنگهي نه سگهيا. تنهنڪري انهن جي ڪاڏي لاءِ به ٻڪريون ڪهٽيون پيون. جڏهن سڀ ڪائي پي رهيا، تڏهن شڪاري مهمانسراءِ جي نگهبان ڪان گهرن جي درن تي ڪارن پردن جو سبب پڇيو.

انهيءَ خبر ڏنيس، ته ”اسان جي بادشاهه کي اولاد ئي هڪڙي ڌيءَ آهي، ۽ اها شهزادي سڀاڻي مرڻي آهي!“ شڪاريءَ چيو ته ”هوءَ بيمار آهي ڇا؟“ هن چيو ته ”نه، آهي چڱي ڀلي، پر انهيءَ هوندي به مرڻي سڀاڻي آهي!“ شڪاريءَ جي وري پڇڻ تي هن هيئنين ڳالهه ڪري ٻڌايس:

”هِن شهر ڪان ٻاهر هڪڙو وڏو جبل آهي، جنهن تي هڪڙي وڏي اژدها ٽي رهي. هر سال انهيءَ کي هڪڙي ڪُنئاري ڇوڪري ڏيندا آهن، نه ته جيڪر هوءَ شهر ۾ اچي، سڀ ماڻهو ناس ڪري وجي. هيستائين شهر ۾ جيڪي اهڙيون ڇوڪريون هيون، سي سڀ ڪائي ڪپايون

اٿس. هاڻ فقط هڪڙي بادشاهہ جي ڌيءَ اهي، جا سياڻي هن کي ڏيندا.“

شڪاريءَ پڇيو تہ ”هن کي مارين ڇو ٿا؟“ هن ورندي ڏني تہ ”گهڻئي پهلوان هن سان وڙهڻ لاءِ ويا آهن، ڇا لاءِ جو بادشاهہ اهڙو انجام ڪيو آهي، تہ جيڪو انهيءَ کي ماريندو، تنهن کي نہ رڳو شهزاديءَ سان پرڻائيندو، پر پنهنجي مرڻ کان پوءِ انهيءَ کي پنهنجي تخت ۽ تاج جو وارث ڪندو، پر افسوس تہ سڀ انهيءَ ڪرشش ۾ مارجي ويا آهن.“

شڪاري انهيءَ بابت وڌيڪ ڪين ڪڇيو، پر ٻئي ڏينهن صبح جو سوير اُٿيو ۽ پنهنجا جانور ساڻ وٺي جبل تي چڙهي ويو. جڏهن اُن جي چوٽيءَ تي آيو، تڏهن اتي هڪڙي ننڍي مڙهي ڏٺائين. اندر وڃي ڏسي تہ ٿلهي تي ٽي پيالا رکيا آهن، جي پاڻيءَ جهڙي ڪنهن شيءِ سان ڀريا پيا آهن. انهن جي مٿان هي لفظ لکيا پيا آهن تہ ”جيڪو هي پيالا پيئندو، سو دنيا ۾ نهايت زور وارو ماڻهو ٿيندو ۽ جيڪا ترار مڙهيءَ کان ٻاهر زمين ۾ لڳي پيئي آهي، سا ڪڍي ۽ هٽي سگهندو.“

هن هڪدم اهي پيالا نہ پيتا، پر پهرين ٻاهر نڪري ترار ڏسڻ ويو، ۽ انهيءَ کي ڪڍڻ جي ڪوشش ڪيائين، پر

چوري بہ نہ سگهيس، تنهنڪري هو وري مڙهيءَ ۾ لنگهي ويو، ۽ وڃي اهي پيالا پيتائين. پوءِ آسانيءَ سان اها ساڳي ترار کڻي هلائي سگهيو. سگهوئي بادشاهہ ۽ ٻيا شهر جا ماڻهو، اها شهزادي وٺي پيادا جبل تائين آيا. شهزاديءَ پري کان چوٽيءَ تي هن جوان شڪاريءَ کي ڏٺو، ۽ ڀانيائين تہ اها اژدها آهي، سا اڳتي نہ پيئي هلي.

پر جڏهن سيني چيس تہ جي متي نہ ويندينءَ تہ شهر جا سڀ ماڻهو مارجي ويندا، تڏهن پاڻ اڳتي هلي، بادشاهہ ۽ ٻيا امير امراءُ سڀ غمگين ٿي شهر ڏي موٽيا. فقط هڪڙي سپهہ سالار کي پٺتي ڇڏيائون، تہ پوءِ اچي ٻڌائي تہ پنيان ڇا ٿو ٿئي.

جڏهن شهزادي جبل جي چوٽيءَ تي آئي، تڏهن ڏسي تہ خوفناڪ اژدها جي بدران، هڪڙو خوبصورت جوان شڪاري بيٺو آهي. حيرت ۾ پئجي ويئي، انهيءَ چيس تہ "شهزادي، تون متان ڊڄي آهين. آئون انهيءَ اژدها سان وڙهندس ۽ ضرور انهيءَ کي ماريندس. تون هلي اندر مڙهيءَ ۾ ويهہ."

سگهوئي پوءِ شڪاريءَ هڪڙي وڏي گوڙ ٻڌي، جنهنڪري ڌرتي ئي ڏُبي ويئي. ڏسي تہ هڪڙو وڏو ستن متن سان نانگ آهي، سو ڪاهيندو پيو اچي. جڏهن اهو

ويجهو آيو، تڏهن پڇڻ لڳو: ”تون جبل تي ڇو آيو آهين؟“ شڪاريءَ جواب ڏنس تہ ”توسان وڙهڻ لاءِ آيو آهيان.“

اژدها کلي چيس تہ ”گهڻن بهادرن ۽ پهلوانن اهڙي ڪوشش ڪئي آهي، پر پنهنجي جان وڃائي اٿن. اڄهو انهيءَ دم تون بہ ٿو مرين.“ ايئن چئي هن پنهنجي ستن ئي واتن مان باهہ ڪڍي، جنهن آسپاس جي جهنگ کي ساڙي ڇڏيو. باهہ جي دونهين ۽ سيڪ شڪاريءَ کي بيهڻ ئي نٿي ڏنو، پر هن جا جانور باهہ جي مٿان ٻوڙندا آيا.

اتي اژدها شڪاريءَ تي حملو ڪيو تہ شڪاريءَ ترار مٿي ڪئي، ۽ اهڙي هنيائينس، جو هن جون ٽي سسيون لهي پيون. اژدها پاڻ زياده ڪاوڙي، ۽ شڪاريءَ تي باهہ جا اُلا اڇلڻ لڳي. شڪاري پاسي تي ترار سان ٻيو ڌڪ هنيس، تہ ٽي ٻيون سسيون بہ وڍجي پيس.

بلا مان رت وهڻ لڳو ۽ هوءَ نِستي ٿيڻ لڳي. پر هن وري بہ مٿس وار ڪيو. جيتوڻيڪ شڪاري هاڻي ٿڪجي پيو هو، تہ بہ ہہ ڌڪ ٻيا هڻي اژدها جي سسي بہ وڍي وڌائين ۽ پڇ بہ وڍي وڌائينس. پوءِ هن پنهنجن جانورن کي ٻچيو. جن ڇِني ڦاڙي ٽڪر ٽڪر ڪري ڇڏيس.

جڏهن لڙائي پوري ٿي، تڏهن شڪاري موٽي مڙهي ۾ آيو. شهزاديءَ کي ڏٺائين تہ هيٺ زمين تي ڪِري پيئي آهي.

جيسين ٻاهر لڙائي پئي هلي، تيسين هوءَ ڊپ ۾ خوف کان بيهوش ٿي ويئي هئي. شڪاريءَ ڪٽي ٻاهر ڪليل هوا ۾ آندس ۽ گاهه تي ڪٽي رکيائينس. سگهوئي هن ساهه پٽيو ۽ اکيون کوليون. هن ٻڌايس ته اژدها مارجي ويئي ۽ ڏيکاريائينس به.

هوءَ ڏادي خوش ٿي ۽ هن کي چوڻ لڳي ته ”تون ڏاڍو بهادر شخص آهين، آئون تنهنجي گهڻو شڪر گذار آهيان. هاڻ آئون توسان شادي ڪنديس، جو منهنجي پيءُ بادشاهه انجام ڪيو آهي ته جيڪو انهيءَ اژدها کي ماريندو، تنهن سان مون کي پرڻائيندو.“

شهزاديءَ کي ڳچيءَ ۾ هڪڙو پنج سَرو هار پيو هو، سو لاهي انعام وانگي ورهائي، هن جي جانورن کي ڏنو. شينهن کي سوني ڏُگڏگي ڏنائين. شڪاريءَ کي ڪيسي مان پٽ جو رومال ڪڍي ڏنائين، جنهن تي سندس نالو پريل هو. هن وجي اژدها جون ست زبانون وڍي انهيءَ رومال ۾ ويڙهي ڪنيون.

باب چوٿون

هڪڙو عجيب علاج

جوان شڪاريءَ شهزاديءَ کي چيو ته ”شهزادي، تون دپ کان ٿَڪي هوندينءَ، هاڻي هلي ٿورو آرام ڪر. توکي ڪوبه ايذاءُ نه پهچندو.“ هوءَ برابر ٿڪل هئي، ۽ خوشيءَ سان اٿي گاهه تي ليٽي پيئي، ۽ ننډ ڪٽي ويس.

شڪاري پاڻ به ههڙي سخت لڙائيءَ کان پوءِ ٿڪجي پيو هو، تنهن شينهن کي چيو ته ”آئون ٿورو آرام ٿو ڪريان، تون ويجهو ٿي ويهه.“ ائين چئي پاڻ به شهزاديءَ جي ويجهو گاهه تي سمهي پيو ۽ ننډ ڪٽي ويس. شينهن پنهنجي ڌڻيءَ جي حڪم موجب سندس ويجهو ويهي رهيو، پر هو به ٿڪل هو، تنهن رڇ کي چيو ته ”مون کي ننڊ ٿي اچي، آئون ٿورو آرام ٿو ڪريان. ڪو اچي ته مون کي جاڳائج.“

تنهن تي رڇ شينهن جي ويجهو ٿي ويٺو. پر اهو به ٿڪل هو، تنهن وري بگهڙ کي چيو ته ”تون اچي منهنجي پاسي ۾ ويهه ته آئون ننڊ ڪري وٺان جو ٿڪجي پيو آهيان.“ بگهڙ ان موجب ويٺو، پر هو به ٿڪجي پيو هو،

تنهن لومڙيءَ کي چيو ته "آئون سمهان ٿو، تون جاڳ، جي ڪو ماڻهو اچي ته مون کي جاڳائج."

انهيءَ طرح لومڙي به بگهڙ جي پاسي ۾ ويٺي، پر ٻين وانگي ٿڪل هئي ۽ ننڊ اچڻ لڳيس، تنهنڪري سهي کي چيائين ته "آئون ٿي سمهان، تون جاڳ، ۽ ڪو به اچي ته مون کي جاڳائج." ان موجب سهو لومڙيءَ جي پاسي ۾ ويهي رهيو، پر اهو به ٿڪل هو، تنهن کي به ننڊ کڻي ويئي، اگرچ باقي ٻيو ڪونه هو، جنهن کي جاڳائڻ ۽ پهري ڏيڻ لاءِ چوي.

مٿي چيو ويو آهي ته بادشاهه سپه سالار کي هيٺ ڇڏي ويو هو، ته جيڪي ٿي گذري تنهن جي هن کي خبر ڏئي. تنهن جڏهن ڏٺو ته اژدها شهزاديءَ کي کڻي ڪين ويئي ۽ مٿي جبل جي چوٽيءَ تي ماٺ لڳي پيئي آهي، تڏهن دپ ڇڏي همت ڪري سماءُ رکڻ لاءِ مٿي ويو.

ڏسي ته شهزادي ۽ هڪڙو جوان شڪاري ۽ ٻيا جانور ستا پيا آهن ۽ انهن جي ويجهو اژدها مئي پيئي آهي. هڪدم سهي ڪيائين ته انهيءَ جوان اها پربت بلا ماري هوندي! اهو سپه سالار خراب ماڻهو هو، تنهن کي اها لالچ ٿي ته آئون شهزاديءَ سان شادي ڪريان، تنهن هيئن ڪيو جو ترار کڻي انهيءَ جوان شڪاريءَ جي سِسي لاهي ڇڏي.

پوءِ ستل شهزاديءَ کي آرام سان پاڪر ۾ ڪٽي جبل تان هيٺ لهي آيو. اتي هوءَ اوچتو جاڳي پيئي ۽ دانهون ڪرڻ لڳي، سپه سالار چيس تہ ”تون هاڻ منهنجي وس ۾ آهين. سيڪنهن کي چؤ تہ مون اها اژدها ماري آهي.“ شهزاديءَ چيو تہ ”آئون ائين ڪين ڪنديس. انهيءَ جوان شڪاريءَ ۽ سندس جانورن هن کي ماريو ۽ مون کي بچايو آهي. مون پنهنجن اکين سان ڏٺو.“ پر بدمعاش سپه سالار ترار ڪڍي هن کي مارڻ جو دڙڪو ڏنو. تنهنڪري هن لاچار ائين چوڻ جو انجام ڪيو.

پوءِ سپه سالار هن کي محلات ڏي وٺي ويو. بادشاهہ پنهنجي ڌيءُ کي صحيح سلامت ڏسي ڏاڍو خوش ٿيو. سپه سالار ٻڌايس تہ ”انهيءَ بلا کي ماري شهزاديءَ کي مون بچايو آهي، تنهنڪري هاڻ انجام موجب حضور انهيءَ جي مون سان شادي ڪرائي.“ بادشاهہ انهيءَ بابت ڌيءَ کان پڇيو. انهيءَ چيس تہ ”شايد ائين هوندو، پر هڪڙي سال ۽ هڪڙي ڏينهن تائين آئون شادي ڪرڻ نہ ڏينديس.“ دل ۾ خيال ڪيائين تہ شايد انهيءَ وچ ۾ هن جوان شڪاريءَ جو ڪو پتو پئجي وڃي.

هوڏي هو سڀ جانور پنهنجي مئل ڌڻيءَ جي پاسي ۾ ستا پيا هئا. نيٺ هڪڙي وڏي ماکيءَ جي مک اچي سهي

جي نڪ تي ويني، ۽ چُرڻ پُرڻ لڳي، پر سهو انهيءَ کي هڪلي وري سمهي پيو. تڏهن مک نڪ تي ڏنگ هنيس. جنهن تي سهو جاڳيو ۽ نڪ مَلڻ لڳو. پوءِ لومڙيءَ کي جاڳايائين، جنهن وري بگهڙ کي جاڳايو، ۽ بگهڙ واري سان رڇ کي، ۽ رڇ شينهن کي جاڳايو.

شينهن اٿڻ سان ڏسي ته سندس ڏٽي مئو پيو آهي، ۽ شهزادي آهي ئي ڪانه! رڇ کان پڇڻ ۽ انهيءَ کي عتاب ڏيڻ لڳو. رڇ بگهڙ کي عتاب ڏنو، ۽ بگهڙ لومڙيءَ تي ڪاوڙيو، ۽ لومڙي سهي تي. ويچاري سهي کي پيو ڪونه ٿي سجهيو جنهن تي بار وجهي. ڏاڍو ڊنو. هنن کي چيائين ته "اوهين مون کي جيئدان ڏيو ته آئون پنهنجي ڏٽيءَ کي وري جيئرو ڪريان. مون کي جهنگ ۾ هڪڙي ٻوٽيءَ جي پاڙ سُجهي ٿي، جا جيڪڏهن ڦٽ کي لائبي ته اهو ڇُٽي ويندو ۽ سيڪا بيماري لهي ويندي، پر اها هتان ٻه سؤ ميل پري هڪڙي جبل تي آهي!"

شينهن چيو ته "هڪدم وڃي اها کڻي آ ۽ انهيءَ لاءِ توکي چوويهن ڪلاڪن جي مهلت ٿي ڏجي. وڌيڪ هڪڙو لحظو به مهلت نه ڏبي." ان موجب سهو ڊوڙندو ويو، ۽ چوويهن ڪلاڪن کان به گهٽ عرصي ۾ اها پاڙ کڻي موٽي آيو. هڪدم شينهن سِسي کڻي شڪاريءَ جي ڳچيءَ

تي رکي، ۽ سهي اها پاڙ ڪٽي انهيءَ جي وات ۾ وڌي تہ جهٽ دل هلڻ لڳي، ۽ شڪاري جيئرو ٿي اٿي ويهي رهيو.

جڏهن شڪاري جاڳيو، تڏهن شهزادي نہ ڏسي ٻڇي ويو. پانئيائين تہ پاڻ اڳي جاڳي، ۽ مون کي ستل ڏسي هلي ويئي آهي، ۽ هاڻ مون کان عمر جي لاءِ ويئي! شايد آئون هن کي نٿي وڻيس، تنهنڪري ائين ڪيائين. اهي خيال پچائي هو ڏاڍو غمگين ٿيو.

اتفاق هيئن ٿيو تہ شينهن تڪڙ پڪڙ ۾ شڪاريءَ جي سِسي اُبتي ڪٽي ڳچيءَ تي رکي هئي، جنهنڪري منهن ٿيس پٺيءَ ڏي. شڪاريءَ کي تہ پهرين ڳٽين جي ڪري اهو سماءُ ڪونہ پيو. جڏهن کي ڪائڻ لڳو، تڏهن اها ڳالهہ ڌيان تي آيس، ۽ سمجهي نہ سگهيو تہ وات پٺيءَ ڏانهن ڪيئن ٿيو! تنهنڪري پنهنجن جانورن کان انهيءَ جو سبب پڇيائين.

شينهن سڄي ڳالهہ ڪري ٻُڌايس ۽ چيائين تہ "اسان کي ڏاڍو ارمان آهي تہ جو اسان سِيني کي نند ڪٽي ويئي، پر هاڻي حرڪت ڪانهي، انهيءَ جو اسين علاج ڪري سگهنداسين." ائين چئي هن ترار ڪٽي شڪاريءَ جي سِسي وري پيو پيرو لاهي، سندس ڳچيءَ تي سنئين ڪري رکي، ۽ سهي عجيب پاڙ لائي زخم چٽايو. پوءِ هو پنهنجي سفر تي هليا.

باب پنجون

شڪاري موٽي اچي ٿو

هڪڙي سال جي سفر ڪان پوءِ شڪاري موٽي ساڳئي انهيءَ شهر ۾ آيو، جنهن ۾ شهزاديءَ کي اژدها کان بچايو هئائين. هن ڀيري ماتم جي ڪارن پردن جي بدران سڀني گهرن ۽ دڪانن تي ڳاڙها خوشيءَ جا پردا ۽ ڪپڙا ٽنگيل هئا. مهمانسراءِ جي نگهبان کان انهيءَ جو سبب پڇيائين.

انهيءَ چيس ته "پر سال اسان جي بادشاهه جي ڌيءَ اژدها کي ڏيٺي هئي ۽ اها مرڻي هئي، پر سپه سالار اژدها سان وڙهي اُن کي ماريو هو، ۽ شهزاديءَ جي جان بچائي هئائين، تنهنڪري هاڻي ساڻس هن جي شادي ٿيڻي آهي." ٻئي ڏينهن شڪاري نگهبان کي چيو ته "جي انصاف مڃين ته اڄ بادشاهه جو طعام هتي تو گهرايان ۽ پاڻ سيئي گڏجي ويهي ٿا کائون!"

هن چيو ته "ائين ڀلا ڪيئن ٿيندو؟" شڪاريءَ چيو ته "چڱو، هاڻ ڏس." پوءِ پنهنجي سهي کي سڏي چيائين ته "بابا وڃ، وڃي محلات مان بادشاهه جي کائڻ واري مانيءَ مان ڪي ڪٽي اچ." سهو حڪم جي پنيان نڪتو سَهي،

پرڏادو ڏپ ٽيس. محلات جي در وٽ هڪڙو ڪتو ڀنيانس ڪاهي پيو، تنهنڪري هو ڊوڙي سامهون چوڪيدار جي گهر ۾ گهڙي ويو، ۽ چوڪيدار ڪتي کي هڪالي ڪڍيو.

پوءِ وجھ ڏسي لِڪي سهو محلات ۾ گهڙي ويو ۽ جتي شهزادي ويني هئي، اتي سندس ڪرسيءَ جي هيٺان لڪي ويهي رهيو، ۽ آهستو هن جو پير ننُهن سان ڪرڙڻ لڳو. شهزاديءَ ڀانئيو ته ڪا ٻلي آهي، پر هيٺ چتائي ڏسي ته سهو آهي، ۽ انهيءَ جي ڳچيءَ ۾ جيڪا سندس هار جي هڪڙي سَرَ پئي هئي، تنهن تي سڃاتائينس.

هٿن ۾ کڻي چيائينس ته "منهنجا پيارا سها، تون هتي ڪيئن آئين؟" هن چيو ته "منهنجو ڌڻي، جنهن اژدها کي ماريو، سو هن شهر ۾ آيو آهي، ۽ اهو بادشاهہ جي ڪائڻ واري مانيءَ مان ڪي گهري ٿو." شهزادي، جنهن سارو سال انهيءَ جوان شڪاريءَ جي سڪ ۽ انتظار ۾ گذاريو هو، ۽ ڄاتائين ٿي ته گم ٿي ويو آهي، سا هن جي اچڻ جو ٻڌي ڏاڍي خوش ٿي.

بورچيءَ ڪان ماني ونئي سهي کي ڏنائين. پر سهي چيس ته "مون کي رستي ۾ ڪتا هلاڪ ڪندا. تون ڀلائي ڪري بورچيءَ کي چئو ته مهمانسراءِ تائين مون سان گڏجي هلي. شهزاديءَ بورچيءَ کي حڪم ڏنو ۽ اهو ماني کڻي سهي

سان گڏجي هليو. در تان سهو اها ماني کڻي پنهنجي ڏڻيءَ وٽ آيو. جنهن اها مهمانسراءِ جي نگهبان کي ڏيکاري ۽ هو حيرت ۾ پئجي ويو!

شڪاريءَ وري لومڙيءَ کي چيو تہ ”هاڻ تون وڃي بادشاهہ جي کائڻ واري ڪباب مان ذرو ڪڻي آ ءُ“. لومڙي بہ سهي وانگر ويئي، ۽ شهزاديءَ جي ڪرسيءَ هيٺان لڪي ويئي، جنهن پٽو ڏسي سجاتس ۽ بورچيءَ جي هٿان ڪباب ڪٽائي موڪليو. لومڙي اهو ڪڻي پنهنجي ڏڻيءَ تائين نيو ۽ هن نگهبان کي ڏيکاريو، جو وري بہ حيران ٿي ويو.

انهيءَ طرح شڪاريءَ وري بگهڙ موڪلي پاڇيءَ ذرو گهرايو. وري رڇ کي موڪلي حلوو گهرايو. ۽ پڇاڙيءَ ۾ شينهن کي موڪلي بادشاهہ جي پيئڻ واري شراب مان ٿورو گهرايو. جڏهن بادشاهي کاڌو اچي گڏ ٿيو، تڏهن سڀني ويهي گڏجي کاڌو. انهيءَ طرح شهزادي بہ انهن جانورن کي ڏسي ۽ سڃاڻي خوش ٿي ۽ شڪاري بہ خوش ٿيو، جو ڄاتائين تہ شهزاديءَ کي سندس اچڻ جي خبر پيئي آهي ۽ اڃا هن جي ساڻس محبت قائم آهي.

باب ڇهون

محلات ۾

جڏهن سيني ماني کائي بس ڪئي، تڏهن شڪاريءَ مهمانسراءِ جي نگهبان کي چيو ته ”هاڻ مون بادشاهه جي ماني کاڌي آهي، هاڻ سندس محلات ۾ ويندس ۽ سنديس ڌيءَ سان شادي ڪندس.“ هن چيو ته ”اهو ڪيئن ٿي سگهندو؟ اڳيئي سپه سالار سان شاديءَ جو بندوبست ٿي ويو آهي، جنهن اژدها کي ماريو آهي.“ شڪاريءَ چيو ته مون وٽ ڪا شيءِ آهي، جا مون کي مدد ڪندي.“ ائين چئي اژدها جون ست زبانون، جي شهزاديءَ جي رومال ۾ ويڙهي رکيون هئائين، سي ڪڍي ڏيکاريائينس ۽ چيائينس ته ”اژدها کي مون ماريو هو.“

مهمانسراءِ واري چيو ته ”تو ڪي ڏاڍا عجيب ڪم ڪيا آهن، پر مون کي ڊپ آهي ته تنهنجي فتحيابيءَ جو وقت لنگهي ويو آهي!“ شڪاريءَ چيو ته ”هاڻ ويهي تماشو ڏس.“ انهيءَ ڏينهن بادشاهه مانيءَ مهل پنهنجي ڌيءَ کان پڇيو ته ”اڄ صبح کان وٺي تنهنجي جاءِ ۾ ڪي جانور پئي آيا آهن، تنهن جو مطلب ڇا آهي؟“ هن چيو ته ”بابا سائين،

في الحال آئون پيو ڪين ٿي چوان، اوهين خود انهن جانورن جـــي مــالڪ کي گهرايو ته اهو اوهان کي ساري خبر ڏئي."

تڏهن بادشاهه ماڻهو موڪلي شڪاريءَ کي گهرايو. شڪاريءَ مهمانسراءِ واري کي چيو ته "ميان، ڏنئه". بادشاهه پاڻ ئي مون کي پنهنجي محلات ۾ گهرايو آهي. "بادشاهه جي نوڪر کي چيائين ته "بادشاهه سلامت کي وڃي چئو ته آئون ائين ڪين ايندس. مون ڏي ڇهن گهوڙن واري گاڏي موڪل ته انهيءَ تي چڙهي اچان."

نوڪر اهو پيغام وٺي ويو. بادشاهه ڏيءُ سان صلاح ڪري پنهنجي گاڏي نوڪرن سميت هن ڏي موڪلي ڏني. مهمانسراءِ جو نگهبان اهو ڏسي حيران ٿي ويو. شڪاري گاڏيءَ ۾ چڙهي وينو ۽ اچي محلات ۾ لٿو. بادشاهه هن کي گڏيو ۽ کيس سندس جانورن سميت اندر وٺي ويو. شڪاري شهزاديءَ جو هٿ چمي ادب سان پاسي تي ويهي رهيو. ٻئي پاسي کان سپه سالار اچي وينو، پر شڪاريءَ کي سڃاتائين ڪين ٿي.

بادشاهه اژدها جون ست سسيون گهرائي حاضر ماڻهن کي ڏيکاريون ۽ چوڻ لڳو ته "هي انهيءَ اژدها جون سسيون آهن، جنهن پر سال هن شهر ۾ ڦرڦوٽ ڪٽي وڌي هئي، ۽

جنهن کي نيت اسان جي بهادر سپه سالار ماريو ۽ انهيءَ جي انعام ۾ اڄ هن جي منهنجي ڌيءُ سان شادي ٿيڻي آهي.“ تنهن تي شڪاريءَ اُٿي ستن ئي سسين جا وات ڦاڙي پڇيو تہ ”سو تہ چڱو سائين، پر هنن جون زبانون ڪٿي آهن؟“ سپه سالار دپ ۽ شرمندگيءَ ۾ اچو ٿي ويو.

شڪاريءَ چيو تہ ”جيڪي ڪوڙ ڳالهائيندا، تن جي زبان نہ هلندي. جنهن وٽ اژدها جون زبانون هونديون، سوئي اُن جو سچو مارينڌڙ آهي. اجهي اُهي زبانون مون وٽ آهن.“ ائين چئي ست ئي زبانون، جي وٽس رومال ۾ ويڙهيل هيون، سي ڪڍي ٻاهر ڪيائين، ۽ هرهڪ سسيءَ ۾ رکي ويو، ۽ اُهي انهن جي وڍيل زبانن سان ملي آيون.

پوءِ شهزاديءَ ڏي منهن ڪري، اُهو رومال جنهن تي سندس نالو پريل هو، سو ڏيکاريائينس ۽ پڇيائينس تہ هي ڪنهن جو آهي؟ شهزاديءَ ورندي ڏني، تہ ”هي منهنجو آهي. اهو مون توکي انهيءَ ڏينهن ڏنو هو، جنهن ڏينهن تو انهيءَ اژدها کي ماريو هو.“ شڪاريءَ وري پنهنجن جانورن جي ڳچين مان پنج ئي سَرون ۽ سوني ڏُگدگي شينهن جي ڳچيءَ مان لاهي، گڏي پڇيو، تہ ”هي هار ڪنهن جو آهي؟“ شهزاديءَ وري بہ چيو تہ ”اهو بہ منهنجو آهي، جو مون انهيءَ ڏينهن جانورن کي انعام ۾ ورهائي ڏنو هو.“

بادشاھ حيران ٿي ويو ۽ چوڻ لڳو تہ ”آئون تہ ھيءُ پرولي سمجھي نٿو سگھان. ھي ڪا عجيب ڳالھ آھي. ھن جو مطلب ڇا آھي؟“ تڏھن شڪاري ۽ شھزاديءَ ٻنھي ساري ڳالھ بادشاھ کي ڪري ٻڌائي. بادشاھ ڏاڍو ڪاوڙيو. سپہ سالار کي ھڪدم مارائي ڇڏيائين، پوءِ اھو شڪاري شھزاديءَ سان شادي ڪري شھزادو ۽ ولي عھد ٿي وينو. ھن ماڻھو موڪلي پنھنجي غريب پيءُ ڀارين جوڙڻ واري کي، توڙي پنھنجي شڪاريءَ پيءُ ۽ پنھنجي ماءُ کي گھرائي ورتو، ۽ انھن کي ايترو مال ڏنائين، جو ھو عمر لاءِ سکيا گذاريندا ھئا.

باب ستون

ٻيئي پائر وري ملن تا

اسان جو جوان شھزادو اڃا بہ شڪار جو ڏاڍو شوقين ھو، اڪثر ھرڻن جي شڪار تي ويندو ھو. ھميشه پاڻ سان پنھنجا نوڪر وفادار وٺيو ويندو ھو. ھڪڙي ڏينھن پري کان ھڪڙو اڇو ھرڻ ڏٺائين. پنھنجن ماڻھن کي چيائين تہ ”اوھين سڀ ھت بيھو. متان اھو ھرڻ ڀڄي وڃي. آئون اڪيلو ھن جي پٺيان ٿو وڃان.“ ائين چئي ھو پنھنجا

جانور وٺي جهنگ ڏي ويو.

نوڪر شام تائين اتي ترسيا، پوءِ محلات ڏي هليا آيا. شهزاديءَ کي پنهنجي مڙس جي نہ اچڻ ڪري ڏاڍو انتظار ٿيو، خاص ڪري جڏهن ٻيو ڏينهن بہ ائين ئي گذري ويو. هوڏي شهزادو هرڻ جي پنيان ڪاهيندو ويو، ۽ وقت ۽ هنڌ جو ڪوبہ سماءُ ڪونہ ٿي پيس. جڏهن بندوق جي ڏڪ جيترو وجي ويجهو پيس، تڏهن اهو هرڻ اوچتو نظر مان نڪري ويس اتي اڪ پٽيس ۽ ڏٺائين تہ پري اڃي پيو آهيان، ۽ محلات ۾ پهچي نہ سگهندس. تڏهن گهوڙي تان لهي رات جهنگ ۾ رهڻ جو سعيو ڪيائين، ۽ ڪانيون گڏ ڪري باهہ ٻاريائين. باهہ تي وينو هو تہ مٿان وڻ تان هڪڙيءَ زال جو آواز ٻڌائين: تہ "آئون سيءَ تي مران، آئون سيءَ تي مران." شهزادو مٿي نهاري تہ هڪڙي ڪراڙي زال وڻ جي ٽارين ۾ ويٺي آهي. انهيءَ کي چيائين تہ "جي سيءَ ٿي مرين، تہ هيٺ لهي اچي باهہ تي ڪوسي ٿيءُ."

زال ورندي ڏني تہ "نہ، آئون تنهنجن جانورن کان ڊجان ٿي." شهزادي خاطري ڏنيس تہ "هو توکي نہ چوندا." پر هن چيو تہ "مون کي هنن تي ڀروسو نٿو اچي. آئون هڪڙي ٽارڙي هيٺ ڪيرايان ٿي، تنهن سان تون هنن جي پٺي ٺپر. پوءِ هو مون کي ايذاءُ نہ پهچائيندا."

شهزادي کي اها خبر نہ هئي تہ اها ڪراڙي زال ڪا ڏائڻ آهي. جيئن هن چيس، تيئن ڪيائين. هڪدم سڀ جانور بدلجي پهڻ ٿي پيا. پوءِ ڏائڻ وڻ تان لهي هيٺ ٿي، ۽ اها ساڳي ٿارڙي ڪٽي شهزادي جي انهيءَ سان پٺي نپريائين، تہ هو بہ ڦري پهڻ ٿي پيو. تڏهن ڏائڻ خوشيءَ مان بيهي نچڻ ۽ ٽپڻ لڳي. پوءِ اهي سڀ پهڻ ڳهلي هڪڙيءَ کڏ ۾ اڇلائي ڇڏيائين، جتي پيا بہ گهڻا پهڻ پيا هئا.

جڏهن شهزادو محلات ڏي نہ موٽيو، تڏهن شهزادي ڏاڍي بي آرام ٿيڻ لڳي. هاڻي اهڙو اتفاق ٿيو، جو ان وقت هو بيو ڀاءُ بہ انهيءَ ملڪ ۾ اچي نڪتو. سارو جهان پنهنجن جانورن سميت لتاڙي هاڻ وري بہ انهيءَ ساڳئي هنڌ آيو، جتان هو هڪٻئي کان جدا ٿيا هئا. جڏهن انهيءَ وڻ وٽ آيو، جنهن ۾ چاڪون هڻي ڇڏيو هئائون، تڏهن ڏسي تہ سندس ڀاءُ جي طرف وارو ڦر جو پاسو، ڪٽيو پيو آهي ۽ بيو پاسو پيو چمڪي.

تڏهن پڪ ٿيس تہ هن سان خير ڪونهي. ارادو ڪيائين تہ هن کي ڳولي لهي، من ڪا مدد ڏئي سگهيس. انهيءَ خيال سان هو پنهنجا جانور وٺي گهمندو انهيءَ شهر ۾ آيو، جنهن ۾ سندس ڀاءُ جي زال، بادشاهہ جي ڌيءُ هئي. جڏهن اهو جوان شڪاري محلات جي دَر وٽ آيو، تڏهن

دربان سمجهيو اهو شهزادو آهي، سو اٿي تعظيم ڪيائينس، ۽ ٻڌايائينس تہ ٻہ ڏينهن سندس غير حاضر هئڻ ڪري شهزادي بي آرام پئي رهي آهي.

شڪاريءَ هڪدم سهي ڪيو تہ پاڻ سان همشڪل هئڻ ڪري، توڙي ساڳين جانورن جي هئڻ ڪري، دربار توڙي ٻين نوڪرن ڀُل ۾ ڪيس شهزادو سمجهيو آهي. ارادو ڪيائين تہ پلي هو انهيءَ ڀل ۾ هجن، تہ من پنهنجي ڀاءُ جو زياده سماءُ لهي سگهي، پر جي هن جي بچائڻ جي ڪا اميد هجي تہ هن کي بچائي. اهو پڪ پچائي هو ماٺ ڪري محلات ۾ لنگهي ويو. شهزادي بہ هن کي ڏسي ڏاڍي خوش ٿي، جو ڄاتائين تہ سندس مڙس آهي. پڇڻ لڳيس تہ "هي ٻہ ڏينهن ڪٿي هئو؟" هن ورندي ڏني تہ "جهنگ ۾ شڪار جي پٺيان پري وڃي نڪتس، ۽ رستو وڃائي ويهي رهيو هوس."

پر - تن ڏينهن جي اندر پاڻس جو سمورو حال ڪيس معلوم ٿي ويو؛ تنهنڪري هن ارادو ڪيو تہ وڃي جهنگن ۽ ٻيلن ۾ هن جي پڇا ڪري. شهزاديءَ توڙي بادشاهہ گهڻو ئي روڪيس، پر هو نہ رهيو. چوڻ لڳو تہ "منهنجي دل شڪار کان سواءِ نٿي رهي." انهيءَ طرح هو پنهنجا جانور ساڻ ڪري نڪري ويو. جهنگ گهمندي هن پاڻ وانگي

ساڳيو اچو هرڻ ڏٺو، ۽ انهيءَ جي پنيان ڪاهيائين، پر جڏهن رات پيئي، تڏهن وڻ جي هينان باهه ٻاري ويهي رهيو.

هن به انهيءَ ڪُراڙي زال جي دانهن ٻڌي، ته ”سيءَ ٿي مران.“ شڪاريءَ چيس، ته ”جي سيءُ ٿي مرين ته لهي اچي ڪوسي ٿيءُ.“ زال چيس ته ”جانورن جي ڊپ کان هيٺ نٿي لهان.“ هيءَ ٿاري انهن تي گهماءِ. ” شڪاريءَ کي هن جي ڳالهين تي شڪ پوڻ لڳو. ڪاوڙجي چيائينس ته ”نه، آئون ائين ڪين ڪندس. تون هڪدم لهي اچ، نه ته آئون بندوق هٽي اِتي ئي ماري ٿو وجهان ۽.“ تنهن تي ڏائڻ ٿهڪ ڏيئي کلڻ لڳي. چيائينس ته ”جيڪي وڻئي، سو ڪر، تون مون کي ڪو به ايذاءُ رسائي نه سگهندين.“

هي ٻڌي شڪاريءَ مٿس بندوق سنئين ڪئي ۽ اها چوڙيائين، پر گوليءَ سانڏائڻ کي ڪوبه ايذاءُ نه رسيو. پاڻ وڏا ٿهڪ ڏيئي شڪاريءَ تي کلڻ لڳي. پر شڪاريءَ کي خبر هئي ته جهنگ ۾ ڏائڻيون ملن ته انهن سان کهڙي هلت ڪجي. تنهن هيئن ڪيو، جو پنهنجي ڪوٽ مان چانديءَ جا ٻٽڻ چني، اهي گولين جي بدران بندوق ۾ وجهي، بندوق پري چوڙيائين ته هوءَ رڙ ڪري هيٺ ڪِري پيئي.

شڪاريءَ کٽي هن جي ڳچيءَ تي لت ڏني، ۽ چوڻ

لڳس ته "ڪُراڙي ڏائڻ، هاڻ مون کي هڪدم ٻڌاءِ ته منهنجو پاءُ ڪٿي آهي، نه ته توکي باهه ۾ اڇلايو ٿو وجهان." ڏائڻ ڏني ۽ چيائينس ته "مُون هن کي سندس جانورن سميت ڦيرائي، پٿر ڪري ڇڏيو آهي، ۽ هڪڙيءَ کڏ ۾ پيا آهن." تنهن تي هُن چيس ته "ڪمبخت رن، انهن سڀني کي وري پنهنجي اصلوڪي صورت ۾ آڻ، نه ته اجها ٿي باهه ۾ پوين."

انهيءَ تي لاچار ڏائڻ هڪڙي ٽارڙي ڪٽي هلي انهن تي گهمائي، ته نه فقط هن جو پاءُ شهزادو ۽ سندس جانور اٿي کڙا ٿيا، پر ٻيا به پٿر جيڪي ان کڏ ۾ پيا هئا، سي ماڻهو ٿي اٿيا. ڪي ڌنار، ڪي شڪاري، ڪي واٽهڙو ۽ واپاري. ٻيئي پاٽر هڪٻئي کي ڏسي، ڏاڍا خوش ٿيا ۽ هڪٻئي کي پيار مان ڀاڪر پائي گڏيا. پوءِ هنن ٻنهي گڏجي انهيءَ ڏائڻ کي ٻڌي، ڪٺي باهه ۾ وڌو، جتي هوءَ سڙي مري ويئي.

هن جي مرڻ شرط اهو سارو ٻيلو ۽ جهنگ گم ٿي ويو، ۽ چوڌاري يڪو ميدان ٿي پيو. پري کان بادشاهه جي محلات پئي ڏسڻ ۾ آئي. هو ٻيئي پنهنجا جانور وٺي انهيءَ پاسي هليا. رستي ۾ شهزادي پنهنجي پاءُ کي چيو، ته ادا، پاڻ ٻنهي کي چڱا ڪپڙا پيا آهن، ۽ اسان مان هرهڪ کي پنج هڪجهڙا جانور آهن. هاڻ هيئن ٿا ڪريون، ته آئون

محلات ۾ ھڪڙي پاسي ڪان ٿو وڃان، تون ٻئي پاسي ڪان وڃ. ڏسون تہ شهزادي پنهنجو مڙس سڃاڻي سگهي ٿي يا نہ؟"

ان موجب هو ڏار ٿي محلات ۾ ويا. ٻنهي دروازن جي نگهبانن بادشاهہ ۽ شهزاديءَ کي اچي ٻڌايو، تہ شهزادو پنهنجن جانورن سميت هِن پاسي ڪان شڪار تان موٽيو ٿو اچي. بادشاهہ دربان کي چيو تہ هيءَ ڪهڙي ڳالهہ آهي؟ اوهان ٻنهي مان هڪڙو پلجي ٿو يا ڪوڙ ٿو ڳالهائي، چالاءِ جو ٻيئي در هڪٻئي ڪان پري آهن." اچا دربان اتي ئي بيٺا هئا، تہ ٻيئي جوان گڏ جاءِ ۾ اندر لنگهي آيا، ۽ اچي بادشاهہ ۽ شهزاديءَ جي اڳيان بيٺا.

بادشاهہ بلڪل منجهي پيو. شهزاديءَ کي چيائين تہ "ابا، هنن ٻنهي مان ڪو سڃاڻي سگهين ٿي تہ تنهنجو مڙس ڪهڙو آهي؟" هنن ٻنهي جا مهاندا اهڙا تہ هڪجهڙا آهن، جو آئون تہ سڃاڻي نٿو سگهان!" تڏهن شهزاديءَ کي اوچتو پنهنجو هار ياد پيو، ۽ هڪڙي شينهن جي ڳچيءَ ۾ هار واري سوني ڌُڳدگي ڏسي چوڻ لڳي، تہ "جنهن سان اهو شينهن آهي، سو منهنجو مڙس آهي."

تنهن تي شهزادي کلي ڏنو. چوڻ لڳو تہ "تون سچي آهين." پوءِ سيئي ويهي رهيا ۽ ٻنهي ڀائرن بادشاهہ کي

جيڪي تي گذريو، سو سڀ بيان ڪري ٻڌايو. هو ڏاڍو خوش ٿيا ۽ اها رات هنن نهايت خوشيءَ ۾ گذاري. شهزادو به پنهنجي ياءُ جي محبت ۽ هوشياريءَ تي فخر ڪرڻ لڳو، ۽ هميشه هن جو احسانمند رهندو آيو.

ٻاءُ ۽ ٻيڻ

باب ڇهريون

<u>ٻه يار</u>

گهڻا ورهيه ٿيا ته ڪنهن هنڌ ننڍڙا ٻه ڀاءُ - ڀيڻ رهندا هئا، جن جو هڪٻئي سان گهڻو پيار هوندو هو. هنن جي ماءُ مري ويئي هئي، تنهنڪري هنن کي انهيءَ جو گهڻو ڏک رهندو هو.

هڪڙي ڏينهن ڇوڪر پنهنجي ڀيڻ جو هٿ وٺي چيو ته ”ادي، امان جي مرڻ کان پوءِ اسان هڪڙو ڏينهن به سکيو نه گذاريو آهي! سُڪل مانيءَ جو ٽڪر کاڌي لاءِ ٿو مليئون. ڪتو به اسان کان سکيو پيو گذاري. اَمان ويچاري اسان جو ههڙو حال ڏسي ته جيڪر ڏاڍو ارمان ٿئيس. هاڻ بهتر آهي ته هتان نڪري ڪنهن پاسي هليا هلون. هن کان وڌيڪ اسان جو خراب حال پيو ڪين ٿيندو.“

انهيءَ طرح هو نڪري پيا ۽ هٿ هٿ ۾ ڏيو، پنڌ ڪندا هليا ويا. سج لٿي ڏاري هو هڪڙي وڏي ٻيلي ۾ اچي پهتا. پنڌ ڪري ٿڪجي پيا هئا، تنهنڪري هڪڙي پوري وڻ ۾

لڪي وڃي سمهي پيا. ٻئي ڏينهن صبح جو اتي پاڻي ڳولڻ لڳا. ڇوڪر چيو ته "مون کي ڏاڍي اڃ لڳي آهي، ڪو چشمو يا نهر ڏسون ته پاڻي پيون."

سگهوئي هڪڙي وهندڙ پاڻيءَ جو آواز هنن جي ڪن تي پيو. پيڻ جو هٿ وٺي انهيءَ پاسي ڊوڙيو. شروع ڪان وٺي هڪڙي ڏائڻ هنن جي پٺيان هئي. پنهنجي جادوءَ جي زور سان هن ٻيلا، چشما ۽ نهرون ٺاهي ڇڏيون هيون، جيئن اڪثر ڏائڻيون ڪنديون آهن.

هو ٻيئي ٻار آواز تي هلي اچي هڪڙيءَ نهر يا ننڍڙي نديءَ جي ڪناري تي ٻينا. اڃا ڇوڪر نوڙي انهيءَ مان پاڻي پيئڻ تي هو ته سندس پيڻ ٻُڌو ته انهيءَ نديءَ مان هي لفظ چٽا نڪتا ته "جيڪو مون مان پاڻي پيئندو، سو شينهن ٿي پوندو." تنهنڪري هن رڙ ڪري ڀاءُ کي چيو ته "ادا، متان اهو پاڻي پيتو اٿيئي، نه ته شينهن ٿي پوندين، ۽ پوءِ مون کي ڦاڙي ماري ڇڏيندين." تنهنڪري ڇوڪر پاڻي نه پيتو، اگرچ ڏاڍي اُڃ هيس.

اڳيرو هليا ته هڪڙو چشمو ڏٺائون، پر ڇوڪريءَ کي انهيءَ مان وري هي آواز ٻڌڻ ۾ آيو ته "جيڪو مون مان پاڻي پيئندو، سو بگهڙ ٿي پوندو." تڏهن رڙ ڪري ڀاءُ کي چيائين ته ادا، متان انهيءَ چشمي مان پاڻي پيتو اٿيئي، نه

تہ تون بگھڙ ٿي پوندين ۽ مون کي کائي ڇڏيندين.“ تنهنڪري هن وري بہ پاڻي نہ پيتو، ۽ اڃيو رهجي ويو.

ٿوري دير کان پوءِ هو وري هڪڙي ٻيءَ نديءَ تي آيا، جنهن جو پاڻي بلڪل صاف هو. ڇوڪر وري انهيءَ تي پاڻي پيئڻ وينو. هن پاڻي پئي پيتو تہ ڇوڪريءَ ٻڌو تہ نديءَ مان آواز آيو تہ جيڪو مون مان پاڻي پيئندو، سو هرڻ ٿي پوندو.“ هن هڪدم دانهن ڪري جهليس، پر هو اڳيئي پاڻي پي ويو، ۽ هڪدم هرڻ ٿي پيو. ڇوڪري هن کي ياڪر پائي روئڻ لڳي، ۽ هرڻ جي اکين مان بہ پاڻي ڪِرڻ لڳو.

پوءِ ڇوڪري پنهنجي چوٽيءَ تان هڪڙي پٽي لاهي هرڻ جي ڳچيءَ ۾ ٻڌي ڇڏي ۽ هِتان هُتان سائو گاهہ، ڪَک ۽ ڪانهن پٽي، انهن مان رسي وٽي انهيءَ پٽي ۾ ڪٽي ٻڌائين. انهيءَ لاءِ تہ رسيءَ کان وٺي هن کي پاڻ سان هلائيندي وتي.

پوءِ هو نڪري گهاٽي ٻيلي ۾ پيا. اتي هڪڙو ڦٽل پَٽ ڏسي، ڪک گڏ ڪري، ڇوڪريءَ پنهنجي ۽ هرڻ لاءِ هنڌ ناهيو. اتي ئي هنن پنهنجو ٽڪاڻو ڪيو. ڏهاڙي صبح جو هوءَ وڃي جهنگلي پاڙون، ٻير ۽ ٻيا ميوا چونڊي ايندي هئي، جي پاڻ کائيندي هئي، ۽ هرڻ کي سائو گاهہ آڻي کارائيندي

هئي. انهيءَ طرح پنهنجي پيڻ جي هٿان ڪائي خوش پيو گذاريندو هو.

رات جو جڏهن اها ڇوڪري ڪائي پي سمهڻ جي ڪندي هئي، تڏهن پهريائين خدا ڪان دعا گهري، پوءِ هرڻ جي پٺيءَ تي مٿو رکي سمهي پوندي هئي. پر هميشه اها ڳڻتي هوندي هيس تہ جي منهنجو ياءُ پنهنجي اصلوڪيءَ شڪل ۾ هجي ها تہ اسين ڪهڙو نہ خوش گذاريون ها!

انهيءَ طرح هي ياءُ ۽ پيڻ ڪيترا ڏينهن انهيءَ ٻيلي ۾ رهندا آيا. ڇوڪري بہ وڏي خوبصورت جوان زال ٿي پيئي، ۽ هرڻ بہ اڳي فقط ٻَڙو هو، سو هاڻ وڏو سهڻو هرڻ ٿي پيو. هڪڙي ڏينهن انهيءَ ملڪ جو بادشاهہ وڏي ڌنبلي سان انهيءَ ٻيلي ۾ شڪار ڪرڻ آيو. انهيءَ جو هُل ۽ ڪتن جي ڀؤنڪ پري ڪان ٻڌڻ ۾ پئي آئي.

هرڻ پيڻ کي چيو تہ "ادي، مون کي ڇوڙي ڇڏ تہ آئون وڃي تماشو ڏسان." هن نٿي ڇڏيس، پر هرڻ ڏاڍو زور ڪيس. تڏهن هن موڪل ڏنيس، مگر چيائينس تہ "جنهن لڪل پونگيءَ ۾ پاڻ رهون ٿا، تنهن جو در آئون بند ڪري ٿي ڇڏيان تہ متان ڪي شڪاري گهڙي نہ اچن. شام جو جڏهن تون گهمي ڦري اچين، تڏهن اچي در کڙڪائجائين ۽ چئجئين تہ "ادي، در پٽ تہ اندر لنگهان." تہ پوءِ آئون

سمجھنديس تہ تون آيو آهين.“

پوءِ هو ٽپا ڏيندو ٻيلي ۾ ويو. نيٺ بادشاهہ ۽ ٻين شڪارين هن کي ڏسي ورتو ۽ پٺيان پيس، پر هن کي پڄي نہ سگھيا. هو سندن نظر کان نڪري گم ٿي ويو. اونداهي ٿيڻ تي هئي، تنهنڪري هرڻ اچي گھران نڪتو ۽ در تي اچي چيائين تہ ”ادي، در پٽ تہ اندر لنگھان.“ ڀيڻ هڪدم در پٽيو ۽ هو اندر وڃي پنهنجي ڀيڻ سان گڏ نرم وڇاڻي تي سمهي پيو.

باب ٻيون

باد شاهہ جي محلات ۾

ٻئي ڏينهن صبح جو وري شڪاري ٻيلي ۾ آيا. انهن جون هڪلون ٻڌي هرڻ وري بہ پنهنجي ڀيڻ کي چيو تہ ”مون کي ڇوڙي ڇڏ.“ هن وري بہ ڇوڙي ڇڏيس، ۽ پنهنجي پونگيءَ جو در بند ڪري ڇڏيائين، ۽ سمجھائي ڇڏيائينس تہ وري بہ اچي اُئين چوي تہ هوءَ در پٽيندي.

سگھوئي شڪارين پٽيءَ واري هرڻ کي ڏٺو ۽ بادشاهہ کي ڏيکاريائون. هو انهيءَ جي پٺيان پيا، پرسارو ڏينهن هرڻ هٿ نہ اچي سگھين. مگر پري کان ڪمان جو تير هن کي

پير ۾ لڳو ۽ اتي تورو زخم ٿي پيس. هو منڊڪائيندو رت وهائيندو، شام جو گهر آيو.

هڪڙو شڪاري لڪي هن جي پنيان لڳو آيو. هن لڪي ٻيهي ڏٺو ۽ ٻڌو ته هرڻ در ڪڙڪائي چيو ته "ادي، در پٽ ته اندر لنگهان." ۽ پوءِ در پٽيو ۽ هو اندر لنگهي ويو. شڪاري موٽي ويو ۽ وڃي بادشاهه کي اها ڳالهه ٻُڌايائين، جو عجب ۾ پئجي ويو. چيائين ته "سڀاڻي اسين انهيءَ هرڻ جي پنيان لڳي سندس پتو لهنداسين."

ويچاري ڀيڻ هرڻ جو ڦٽيل پير ڏسي ڏاڍو غمگين ٿي. ڦٽ ڌوئي صاف ڪري، ڪي جهنگ جون ٻوٽيون انهيءَ تي رکي پٽي ٻڌي ڇڏيائينس. پوءِ ٻيئي سمهي پيا. صبح جو زخم بهتر ڏسڻ ۾ آيو ۽ هرڻ چڱيءَ طرح هلي ڊوڙي سگهيو ٿي، تنهنڪري جڏهن وري به شڪارين جو هل ٻڌائين، وري به اوڏي وڃڻ لاءِ رسي ٽاڙڻ لڳو.

ڀيڻس گهڻوئي سمجهايس ته "تون ڪالهه زخمي ٿيو آهين، متان اڄ توکي ماري وجهن." پر هن چيو ته "ادي، دلجاءِ ڪجئين، شڪاري مون کي پُڄي ڪين سگهندا، جو منهنجو پير بلڪل چٽي ويو آهي." تڏهن ڀيڻس لاچار ٿي ڇوڙي ڇڏيس، ۽ نچندو ٽپندو چالون ڏيندو هو ٻيلي ۾ گهڙي پيو.

سگهوئي بادشاهہ ڏسي ورتس ۽ پنهنجن شڪارين کي چيائين تہ ”انهيءَ هرڻ جي پنيان پئو، پر ڪو ايذاءُ نہ رسايوس.“ هو سارو ڏينهن هن جي پنيان پئي ڊوڙيا، پر پڪڙي نہ سگهيس. سج لٿي ڌاري بادشاهہ انهيءَ شڪاري کي پاڻ وٽ سڏيو، جنهن اڳئين ڏينهن هرڻ جي جاءِ ڏني هئي ۽ چيائينس تہ ”اسان کي وٺي انهيءَ هنڌ هل.“

جڏهن سڀئي انهيءَ ڀُونگيءَ وٽ آيا، تڏهن بادشاهہ وڃي در کڙڪائي آهستي چيو تہ ”ادي، در پٽ تہ آئون اندر لنگهان.“ ايتري چوڻ تي در پٽجي پيو ۽ بادشاهہ لنگهي اندر ٿيو. ڏسي تہ هڪڙي نهايت خوبصورت جوان زال ويٺي آهي، جا هرڻ جي بدران بادشاهہ کي ڏسي ڊڄي ويئي. پر بادشاهہ دلاسو ڏئي چيس تہ ”مون سان گڏجي محلات ۾ هلندينءَ؟ “

ڇوڪريءَ چيو تہ ”هائو، آئون خوشيءَ سان هلنديس، مگر آئون پنهنجي هرڻ کان سواءِ نہ هلنديس.“ بادشاهہ چيو تہ ”ڇڱو ڀلي اهو بہ هلي، انهيءَ جي بہ اتي چڱي سنڀال ٿيندي.“ اجا هنن پئي ڳالهايو تہ هرڻ بہ آيو، جنهن کي ڀيڻس ٻڌي ڇڏيو. پوءِ بادشاهہ انهيءَ ڇوڪريءَ کي گهوڙي تي چاڙهي، پنهنجي محلات ۾ وٺي آيو، ۽ هرڻ سندن پاسن کان ڊوڙندو آيو.

سگهوئي پوءِ بادشاهه انهيءَ جوان زال سان شادي ڪئي. ملڪ ۾ چوڌاري خوشيون ٿي ويون. بادشاهه ۽ راڻي انهيءَ ڪان پوءِ خوش گذارڻ لڳا، ۽ هرڻ جي تمام چڱي سنڀال پئي ڪيائون، ۽ اهو محلات جي باغن ۽ گاهن وارن پٽن تي پئي گهميو ڦريو.

هاڻ جڏهن ڏائڻ انهيءَ جي ياءُ کي ڦيرائي هرڻ ڪيو هو، تنهن جي سمجهه ۾ هو ته هن جي ڀيڻ کي جهنگ ۾ مرن ماري وڌو هوندو، تنهن جو هاڻ ٻڌو ته هو ٻيئي ياءُ ڀيڻ پاڻ ۾ خوش پيا گذارين ۽ سُکيا وينا آهن، سو ڏاڍو ڪاوڙي، ۽ ارادو ڪيائين ته ڪنهن تجويز سان هنن کي نقصان رسائي.

انهيءَ ڏائڻ جي هڪڙي بدشڪل ڌيءَ هوندي هئي. سا ماءُ کي چوڻ لڳي ته "هن ڇوڪريءَ جي بدران جي آئون راڻي ٿيان ها ته چڱو هوا" ۽ ماءُ کان مدد گهرڻ لڳي. ماڻس چيو ته "چڱو، جڏهن پورو وقت ايندو، تڏهن تون راڻي ٿيندين ۽! نيٺ هڪڙي ڏينهن هو ٻيئي محلات ۾ آيون. انهيءَ وقت بادشاهه شڪار تي ويل هو. راڻيءَ کي ننڍڙو پُٽ به ڄائو هو. ڏائڻ پاڻ کي ڦيرائي دائي ڪري اچي راڻيءَ وٽ نوڪرياڻي ٿي.

سگهوئي پوءِ پنهنجي ڌيءَ به پاڻ سان اندر آندائين.

هنن تجويز ڪري راڻيءَ کي وهنجڻ جي جاءِ ۾ بند ڪري ٻوساٽي مارڻ جي ڪوشش ڪئي. پوءِ پنهنجي ڌيءَ جي راڻي جي شڪل ڪري، انهيءَ کي راڻيءَ جا ڪي ڪپڙا ڍڪائي، انهيءَ جي جاءِ تي راڻي ڪري ويهاريائين. جڏهن بادشاهہ شڪار ڪري موٽي آيو، تڏهن ڀرين تہ ڪوبہ سماءُ ڪونہ پيس.

ڏائڻ بادشاهہ کي چيو تہ ”راڻي بيمار آهي، تنهنڪري گهٽو ڳالهائي ڪين ٿي.“ انهيءَ ڪري بادشاهہ راڻيءَ کي ڳالهائڻ لاءِ هلاڪ نہ ڪيو. ڏائڻ کي پڪ هئي تہ سچي راڻي مري ويندي، ۽ سندس ڌيءَ بادشاهہ جي راڻي ٿيندي، پر سچي راڻي مٿا مونا هاڻي وهنجڻ جي جاءِ مان نڪري محلات جي ٻئي پاسي واريءَ جاءِ ۾ آئي، جتي سندس ٻار پالبو هو ۽ هرڻ بہ رهندو هو.

رات جو جڏهن سڀ سمهي رهيا، تڏهن ٻار جي دائيءَ ڏٺو تہ سچي راڻي جاءِ ۾ اچي ٻار جي پينگهي وٽ ويٺي، ۽ پوءِ ٻار کي ڪٽي پيار ڏئي ڪير پياري، وري پنهنجي جاءِ تي سمهاري، مٿانئس ڪپڙو وجهي ويئي. پوءِ ڪنڊ ۾ هرڻ وٽ وڃي انهيءَ جا پُنا ٿپي هلي ويئي.

ٻيءَ رات بہ دائيءَ ساڳيو حال ڏٺو. تڏهن وڃي بادشاهہ

ڪي اها ڳالهہ ٻڌايائين، جو سمجهي نہ سگهيو تہ انهيءَ جو مطلب ڇا آهي. ڏاڻ تہ هن کي اڳيئي ٻڌايو هو تہ راڻي بيمار آهي ۽ هلڻ تہ خير، پر ڳالهائڻ جهڙي بہ نہ آهي. بادشاهہ دل ۾ ويچار ڪيو تہ ”بہ راڻيون تہ ڪين هونديون، هڪڙي سمهڻ واريءَ جاءِ ۾، ۽ ٻي ٻار جي پالجڻ واريءَ جاءِ ۾! بهتر آهي تہ رات جو جاڳي اها جانچ ڪريان.“

ٻيءَ رات سچي راڻي اڌ رات ڌاري ٻار واريءَ جاءِ ۾ آئي، ۽ ٻار کي کڻي چميون ڏيئي کير پياري، ڪپڙا صفا ڪري وري سمهاري ويس، ۽ پوءِ هرڻ کي بہ پيار ڪري، هٿ گهمائي هلي ويئي. بادشاهہ هڪدم سهي ڪيو تہ سندس سچي زال اِها آهي، پر في الحال ڪڇيائين ڪين. آهستي وڃي پاڪر وڌائينس ۽ چيائينس تہ ”تون تہ منهنجي پياري زال ۽ راڻي آهين؟“

تڏهن راڻيءَ ساري ڳالهہ ڪري ٻڌايس تہ انهيءَ ڏاڻ ڪهڙي حرڪت ڪئي هئي. انهيءَ تي بادشاهہ ڏاڍو ڪاوڙيو. ڏاڻ ۽ سندس ڌيءُ کي گهرائي قتل ڪرائي ڇڏيائين ۽ ڏيٿس کي جهنگ ۾ اڇلائي ڇڏيائين تہ پلي مرون کائينس.

اجا ڏاڻ جي لاش سڙي رک مس ٿي تہ سندس وڌل جادو بي اثر ٿي پيو، ۽ ڪيل طلسم پڄي پيو. هرڻ هڪدم

ڦري ماڻهو ٿي پيو. پوءِ هو پنهنجي پيءُ سان ۽ بادشاهہ سان ورهين جا ورهيہ خوش پيو گذاريندو هو.

هيءُ ڪتاب سنڌي ادبي بورڊ پريس ڄامر شورو ۾ مئنيجر ميان الله بچائي يوسف رئي ڇپيو، ۽ امداد حسيني سيڪريٽري، سنڌي ادبي بورڊ ان کي ڇپائي پڌرو ڪيو.

گل ڦل

سنڌي ادبي بورڊ جو ماهوار ٻارن جو رسالو

ٻارن لاءِ پنهنجي ٻوليءَ ۾ ادب پيدا ڪرڻ جو فرض - ان ٻوليءَ ۾ جيڪا اسان کي بيحد پياري آهي، جنهن جي دائمي زندگيءَ ۾ اسان کي پورو يقين آهي، جنهن جي روشن مستقبل جي ضمانت لتي پتي وري به اسان جا اهي ٻارئي آهن - هڪ اهڙو فرض آهي، جنهن جي اهميت جو احساس اسان مان جنهن کي جيترو هجي اوترو بهتر.

سنڌي ادبي بورڊ، مٿين ڳالهين خيال ۾ رکي، سنڌيءَ ۾ ٻارن لاءِ ماهوار رسالو "گل ڦل" جاري ڪيو آهي. رسالي ۾ معلوماتي مضمون، نصيحت آموز آکاڻيون، وندرائيندڙ شعر، پروليون، ٽوٽڪا، سوال جواب ۽ ٻيو ڪارآمد مواد، تصويرن سان سينگاري وڏو وڃي ٿو. هر پرچو سراسري ٻاهتر صفحن جو بيهي ٿو. رسالي جي وڌندڙ مقبوليت ڏيکاري ٿي ته رسالو ٻارن کي پسند پيو آهي، ۽ ان جو مستقبل نهايت اميد افزا ۽ شاندار آهي.

رسالي جو ساليانو چندو پنجاهه رپيا آهي، في ڪاپي قيمت پنج رپيا اٿس. اسڪولن جي حالت ۾ ڏهه يا ان کان مٿي ڪاپيون گڏ گهرائيندڙ کي ٽيٽيهه سيڪڙو رعايت پڻ ڏجي ٿي ۽ ٽپال خرچ پڻ وصول نٿو ڪيو وڃي.

پڙهندڙ نسُل . پ ن

The Reading Generation

1960 جي ڏهاڪي ۾ عبدالله حسين ” اُداس نسلين“ نالي ڪتاب لکيو. 70 واري ڏهاڪي ۾ وري ماڻڪَ ”لُڙهندڙ نسُل“ نالي ڪتاب لکي پنهنجي دورَ جي عڪاسي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. امداد حُسينيءَ وري 70 واري ڏهاڪي ۾ ئي لکيو:

انڌي ماءُ ڄڻيندي آهي اونڌا سونڌا ٻارَ
ايندڙ نسل سَمورو هوندو گونگا ٻوڙا ٻارَ

هر دور جي نوجوانن کي اُداس، لُڙهندَڙ، ڪَڙهندڙ، ڪُڙهندڙ، ٻَرندڙ، ڀُرندڙ، ڪِرندڙ، اوسيئڙو ڪندڙُ، ياڙي، ڪاڙُو، ياجوڪَڙُ، ڪاوڙيل ۽ وِڙهندڙ نسلن سان منسوب ڪري سَگهجي ٿو، پَر اسان اِنهن سيني وِچان ”پڙهندڙ“ نسل جا ڳولائو آهيون. ڪتابن کي ڪاڳر تان کڻي ڪمپيوُٽر جي دنيا ۾ آڻڻ، ٻين لفظن ۾ برقي ڪتاب يعني e-books ناهي ورهائڻ جي وسيلي پڙهندڙ نسل کي وَڌڻ، ويجهَڻ ۽ هِڪَ ٻِئي کي ڳولي سَهڪاريِ تحريڪ جي رستي تي آڻِڻَ جي آسَ رکون ٿا.

پڙهندڙ نَسل (پَـنَ) ڪا بہ تنظيمَ ناهي. اُنَ جو ڪو بہ صدر، عُهديدار يا پايو وِجهندڙ نہ آهي. جيڪڏهن ڪو بہ شخص اهڙي دعويٰ ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو ڪُوڙو آهي. نہ ئي وري پَـنَ جي نالي ڪي پئسا گڏ ڪيا ويندا. جيڪڏهن ڪو اهڙي ڪوشش ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو بہِ ڪُوڙو آهي.

جهڙيءَ طَرَح وڻـن جا پَنَ ساوا، ڳاڙها، نيرا، پيلا يا ناسي هوندا آهن اهڙيءَ طرح پڙهندڙ نَسُل وارا پَـنَ بہ مختَلِف آهـن ۽ هوندا. اُهي ساڳئي ئي وقت اُداس ۽ پڙهندڙ، پَرندڙ ۽ پڙهندڙ، سُست ۽ پڙهندڙ يا وِڙهندڙ ۽ پڙهندڙ بہ ٿي سگهن ٿا. پين لفظن ۾پَنَ ڪا خُصوصي ۽ تالي لڳل ڪِلَب Exclusive Club نہ آهي.

ڪوشش اها هوندي تہ پَـنَ جا سڀ ڪَم ڪار سَهڪاري ۽ رَضاڪار بنيادن تي ٿين، پر ممڪن آهي تہ ڪي ڪم اُجرتي بنيادن تي بہ ٿِين. اهڙي حالت ۾ پَـنَ پاڻ هِڪَڀِئي جي مدد ڪَرڻ جي اُصولَ هيٺ ڏي وَٺُ ڪندا ۽ غيرتجارتي non-commercial رهندا. پَنَـن پـاران ڪتـابن ڪـي ڊِجيِٽائِيز digitize ڪرڻ جي عَملَ مان ڪو بہ مالي فائدو يا نفعو حاصل ڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪئي ويندي.

ڪتابن ڪي ڊِجيِٽائِيز ڪرڻ کان پو بيو اهم مرحلو وِرهائڻ distribution جو ٿيندو. اِهو ڪم ڪرڻ وارن مان جيڪڏهن ڪو پيسا ڪمائي سگهي ٿو تہ ڀلي ڪمائي، رُڳو پَنَـن سان اُن جو ڪو بہ لاڳاپو نہ هوندو.

ٻَنَن کي ڪُليل اکرن ۾ صلاح ڏجي ٿي تہ هو وَسَ پٽاندڙ وڏِ
ڪان وَڏِ ڪتاب خريد ڪَري ڪتابن جي ليکڪَن، ڇپائيندڙن ۽
ڇاپيندڙن کي هِمٿائِن. پر ساڳئي وقت عِلم حاصل ڪرڻ ۽ ڄاڻ
کي ڦهلائڻ جي ڪوشش دوران ڪَنهن بہ رُڪاوٽ کي نہ مڃن.
شيخ اَيازَ علمَ، ڄاڻَ، سمجهہَ ۽ ڏاهپَ کي گيتَ، بيتَ، سِٽَ،
پُڪارَ سان تَشبيهہ ڏيندي انهن سيني کي بَمن، گولين ۽ باروڊَ
جي مدِ مقابل بيهاريو آهي. اياز چوي ٿو تہ:
گيتَ بہِ ڄڻ گوريلا آهن، جي ويريءَ تي وار ڪَرن ٿا.
... ...
جئن جئن جاڙ وڌي ٿي جَڳَ ۾، هو ٻوليءَ جي آڙ ڇُپن ٿا؛
ريتيءَ تي راتاها ڪن ٿا، موتي مَنجهہِ پهاڙ ڇُپن ٿا؛
... ...
ڪالهہَ هُيا جي سُرخ گُلن جيئن، اڄڪلهہ نيلا پيلا آهن؛
گيتَ بہِ ڄڻ گوريلا آهن........
... ...
هي بيتُ اَٿي، هي بَم- گولو،
جيڪي بہ ڪٽين، جيڪي بہ ڪٽين!
مون لاءِ ٻنهي ۾ فَرَقُ نہ آ، هي بيتُ بہ بَمَ جو ساٿي آ،
جنهن رِڻَ ۾ رات ڪَيا راڙا، تنهن هَڏَ ۽ چَمَ جو ساٿي آ ـ
اِن حسابَ سان اٽڃاٽائي کي پاڻَ تي اِهو سوچي مَڙهڻ تہ
”هاڻي ويڙهہ ۽ عمل جو دور آهي، اُن ڪري پڙهڻ تي وقت نہ
وڃايو“ ناداني‌ءَ جي نشاني آهي.

پَنَن جو پڙهڻ عام ڪِتابي ڪيڙن وانگر رُڳو نِصابي ڪتابن تائين محدود نہ هوندو. رڳو نصابي ڪتابن ۾ پاڻ کي قيد ڪري ڇڏڻ سان سماج ۽ سماجي حالتن تان نظر ڪچي ويندي ۽ نتيجي طور سماجي ۽ حڪومتي پاليسيون policies اڻجاڻن ۽ نادانن جي هٿن ۾ رهنديون. پَنَ نِصابي ڪتابن سان گڏوگڏ ادبي، تاريخي، سياسي، سماجي، اقتصادي، سائنسي ۽ ٻين ڪتابن کي پڙهي سماجي حالتن کي بهتر بنائڻ جي ڪوشش ڪندا.

پڙهندڙ نَسُل جا پَنَ سيني کي **ڇو، ڇالاءِ ۽ ڪيئن** جهڙن سوالن کي هر بَيانَ تي لاڳو ڪرڻ جي ڪوشش ڏين ٿا ۽ انهن تي ويچار ڪرڻ سان گڏ جوابَ ڳولڻ کي نہ رڳو پنهنجو حق، پر فرض ۽ اٽر گهرج necessity unavoidable سمجهندي ڪتابن کي پاڻ پڙهڻ ۽ ٻڌ ڪان وڌ ماڻهن تائين پهچائڻ جي ڪوشش جديد ترين طريقن وسيلي ڪرڻ جو ويچار رکن ٿا.

توهان بہ پڙهڻ، پڙهائڻ ۽ ڦهلائڻ جي اِن سهڪاري تحريڪ ۾ شامل ٿي سگهو ٿا، بَس پنهنجي اوسي پاسي ۾ ڏِسو، هر قسم جا ڳاڙها توڙي نيرا، ساوا توڙي پيلا پن ضرور نظر اچي ويندا.

وڻ وڻ کي مون ڀاڪي پائي چيو تہ ”منهنجا ياءُ
پهتو منهنجي من ۾ تنهنجي پَنَ پَنَ جو پڙلاءُ“.

- اياز (ڪلهي پاتم ڪينرو)